

नेपालको पर्यटन : हिजो र आज

सम्पादकीय

खै त ! संविधान कार्यान्वयनको समीक्षा

नेपालमा संविधानसभाबाट पहिलोपटक संविधान जारी गरिएको ३ अर्धशताब्दीको हामी सम्पन्न हो । आउँदो ३ अर्धशताब्दी संविधान जारी भएको नौ वर्ष पूरा भएर दशौं प्रवेशमा नहुँदै । मानिसको जीवन हुन्थ्यो भने दश वर्षको उमेर बालबालिकाकै चरण हो तर राजनीतिमा दश वर्ष भनेको परीक्षणका लागि पर्याप्त समय हो । यसरी हेर्दा नेपालको संविधानले परीक्षणको चरण पार गरिसकेको छ । यो सन्दर्भमा संविधान कार्यान्वयनसँग जोडिएका सकारात्मक र नकारात्मक पक्षको विश्लेषण गरेर अगाडि बढनुपर्ने बेला आएको छ । प्रमुख सत्तारूढ दलहरूले भनेजस्तै अहिले नै संविधानको समीक्षा गरेर संशोधनकै बाटोमा अघि बढनुपर्ने बेला भएको छ वा छैन, बहस आरम्भ भएपछि नै यसले आकार लिनेछ तर संविधानको भन्दा पनि संविधान कार्यान्वयनको समीक्षा गर्न अझ ठूलो जिम्मेवारी हो । सबैभन्दा पहिले त सबल पक्षका कुरा गरौं । अब संविधान कस्तो छ भनेर चर्चा गरिरहनुपर्ने किनकि दश वर्षसम्म संविधानको चर्चा र व्याख्या यथेष्ट भइसकेको छ । वर्तमान संविधानको मूलभूत विशेषता भनेको संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था हो । कार्यान्वयनमा देखिएका केही कमजोरीका बावजूद यो व्यवस्था अहिलेसम्मका व्यवस्थामध्येको प्रगतिशील र अग्रगामी व्यवस्था हो भन्नेमा आम धारणा बढ्दै जानु संविधानको सर्वस्वीकार्यता बढ्नु हो । यो नै अहिले संविधानको मूलभूत सफलता मान्नुपर्छ । नेपाली समाज धेरै अगाडि बढिसकेको छ । कुमावन्दाबाट यदाकदा जमिनियौं राजतन्त्रका बोली आउने गरे पनि आम जनताको मूलधार अहिले गणतान्त्रिक नै छ र अझ विभेदरहित समतामूलक समाजको अपेक्षा गर्ने बर्ग पुग्दा हावी हुँदै गएको सन्दर्भमा फेरि पनि एउटै परिवार र त्यो पनि धोराले मात्रै शासन सञ्चालन गर्ने पितृसत्तात्मक पारिवारिक शासन व्यवस्थाको पक्षमा जनमत बल्ने अवस्था कमजोर हुँदै गएको छ । यो नै संविधानको सबल पक्ष हो ।

पछिल्लो समय संविधान संशोधनको चर्चा पनि गर्ने गरेका छन् । त्यसमा पनि अझ अहिलेको सत्ता गठबन्धन संविधान संशोधनकै एजेण्डामा सहमत भएर एक ठाउँमा आएकोले सार्वजनिक खपतका लागि उनीहरूले यो चर्चा गरिरहनु सक्छन् । त्यसो त संविधानलाई थप परिष्कृत र अझ अग्रगामी बनाउन संशोधन नहुने विषय पनि भएन । तर समग्रमा अहिलेको अवस्था हेर्दा संविधानमा नभई संविधानको कार्यान्वयनमा र खासगरी राजनीतिक र प्रशासनिक नेतृत्वको कार्यशैलीमा प्रश्न उठेकोले यो समस्या संविधान संशोधनबाट समाधान हुने देखिँदैन । अहिलेको ठूलो समस्या भनेको संविधान कार्यान्वयनमा तदारकताको अभाव हो । सरकार बल्ने र भत्काउने क्रमले प्राथमिकता पाए पनि संविधान कार्यान्वयनले प्राथमिकता नपाउनु अहिलेको मूल समस्या हो । संविधान कार्यान्वयन गर्नु भनेको संघीयता सुदृढ गर्नु हो ।

संविधानका प्राक्कान परिवर्तन आवश्यक छ भने त्यो पनि ठीकै छ तर अझ महत्त्वपूर्ण सवाल त संविधान कार्यान्वयन गर्ने पक्षहरूको सोच र शैली परिवर्तन आवश्यक छ । संविधान जारी भएको दश वर्ष प्रवेश गरेकाले यो वर्षलाई संविधान कार्यान्वयनको समीक्षा वर्षको रूपमा लैजान आवश्यक देखिन्छ । यदि समीक्षा गर्दा संविधानका कुनै प्राक्कान कार्यान्वयन गर्न नसकिने हो भने त्यसपछि बल्ल संविधानकै समीक्षा गरेर संशोधनको बाटोमा अघि बढ्न उचित हुनेछ । यसबाट मात्र आम जनताको आवाज समेटिन सक्दछ ।

थाहा नगरपालिकाको शिखरकोट काउण्टरबाट दिवा बस सेवा

विहान ६:१५	बजे काठमाण्डौ (हाइस)
विहान ६:१५	बजे हेटौडा (फोर्स)
विहान ७:१५	बजे काठमाण्डौ (बस)
विहान ८:००	बजे हेटौडा (बस)
विहान ८:१५	बजे सिमभञ्जङ हुँदै काठमाण्डौ (फोर्स)
विहान ८:००	बजे काठमाण्डौ (मिनीबस)
विहान ८:००	बजे हेटौडा जम्मा हाइस
विहान ८:४५	बजे काठमाण्डौ फोर्स
विहान १०:१५	बजे मार्जु, पाल्पु हुँदै हेटौडा (मिनीबस)
विहान १०:१५	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
विहान १०:३०	बजे हेटौडा (फोर्स)
विहान ११:१५	बजे काठमाण्डौ (मिनीबस)
विहान १२:३०	बजे हेटौडा (बस)
मध्याह्न १२:३०	बजे काठमाण्डौ (बस)
मध्याह्न १:३०	बजे हेटौडा (मिनीबस)
दिउँसो १:३०	बजे पाल्पु मोग्ने पकने (मिनीबस)
दिउँसो १:३०	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो २:३०	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो ३:००	बजे पाल्पुबाट मार्जु (बस)
दिउँसो ३:३०	बजे पाल्पुबाट काठमाण्डौ (बस)

थप जानकारीको लागि नारायणी यातायात दिवा बस सेवा तथा टिकट काउण्टर हाम्रो शिखरकोट इन्टरनेट अफिस लामा ८४५५००२२२ र वेबसाइट ८४५५०००५६१

महत्त्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

पाल्पु एम्बुलेन्स (वाल्फ)	८४४२००७८०९
आग्रा एम्बुलेन्स (वाल्फ)	८४२०२०३७५५
कन्सल्वेण्ड उच्च मा.वि.	०४७-८२०३६४
थाहा नगरपालिका कार्यालय	०४७-८०००५६
सत्यनारायण मा.वि.	०४७-८२०५९२
इंग्रजा पाल्पु (प्रमुख)	०४७-८४५६४४५
प्रहरी चौकी फाखेल	०४७-८४२४९८
लाली प्रशासन सञ्चालनपुर	०४७-४२०३८८
विद्युत प्राधिकरण पाल्पु	०४७-४००००८५

देशले हरेक वर्ष असोज ११ गते पर्यटन दिवस मनाउँछ तर पर्यटन क्षेत्रलाई वृद्धि गर्ने मनसायले खुलेका यहाँका दुई ठूला विमानस्थलहरू खासै सञ्चालनमा आउन सकेका छैनन् । पोखरा र भैरहवामा निर्माण भएका यी नवनिर्मित विमानस्थलका लागि छोटो दूरीको रूट पर्मिट छिमेकीले दिएको छैन ।

हाल मात्र पनि दिल्लीमा सम्बद्ध दुवै पर्यटन मन्त्रीहरूको भेटघाट भयो, कुराकानी पनि भयो तर आश्वासन मात्र प्राप्त भएको छ । धेरै पर्यटक आएका छन् यहाँ तर तिनको औसत बसाइ र यहाँ गरिने खर्चमा वृद्धि हुन सकेको छैन । अथवा भर्ना नेपालीहरू विदेशिएर उतै गर्ने खर्चमा भने बढोत्तरी भएको छ । वास्तवमा पर्यटन, टुरिस्ट, पर्यटक, टुरिजम आदि फ्रेंच शब्द हो । १९ औं शताब्दीदेखि यो शब्दले प्रश्रय पाएको हो । पर्यटक भन्नाँ टुरिस्ट शब्द लेटिन भाषा हो, कुनै काम वा उद्देश्यले मुलुकभित्र वा बाहिर घुम्न जाने व्यक्ति वा समूह भनेको पर्यटक हो । पर्यटक आन्तरिक र बाह्य दुई थरीका हुन्छन् । पर्यटन भन्नु र पर्यटक भन्नु पर्याय हुन् । डब्लु.टी.ओ.को परिभाषामा स्वदेश वा विदेशमा बिदा, बिजनेस वा कुनै मिसनले भ्रमण गर्नेलाई पर्यटक भनिन्छ । समय भने ९ देखि सय दिनसम्मको बसाइको उद्देश्य हुन्छ ।

भ्रमणको क्रम विश्व ३१ औं आ श्री ३ जंगबहादुर राणाको बेलायत यात्रा, उनका टिममा ५० औं जना यात्रु रहेका र त्यसपछि भारत-नेपाल, बेलायतमा दूतहरूको आदान-प्रदान भएको पाइए पनि वि.सं. २०७७ सम्म नेपालले बाह्य क्षेत्रमा ठूलो प्रगति हासिल गरेको देखिँदैन । वि.सं. २००८ मा नेपाल विश्व पर्यटन संघको सदस्य बनेको र वि.सं. २०१४ मा पर्यटन बोर्ड, वि.सं. २०१६ मा पर्यटन निर्देशनालय, वि.सं. २०१८ मा पर्यटन विभाग, वि.सं. २०२८ मा पर्यटन विकास समिति, वि.सं. २०३३ मा पर्यटन मन्त्रालय, वि.सं. २०३५ मा पर्यटन ऐन, वि.सं. २०५२ मा पर्यटन नीति आउनुले सांगठनिक स्वरूपको इतिहास तय हुँदै आएको हो ।

मुलुकको चौधौं योजनाको अन्त्यसम्म विदेशी पर्यटक आगमनको संख्या १२ लाख पुग्यो, विदेशी पर्यटकको बसाइ अवधि सरदर १५ दिन पुग्यो, सरदर दैनिक खर्च ६० अमेरिकी डलर पुग्यो लक्ष्य थियो । हिमाली, पहाडी र तराईका भौगोलिक विविधता, समुद्र सतहदेखि ७० मि. मात्रको उचाइ पनि यहाँ रहेको र विश्वका दुर्लभ पाटेबाघ, काँडेभ्याकुर, धेरै प्रजातीका चरा, जीवित देवी कुमारी र असंख्य चाडपर्व, जात्राहरूले नेपाल र नेपालीको छुट्टै चिनारी दिएको छ । हालसम्मका योजनाहरूले यसलाई निरन्तरता दिएका छन् तर देशको मौसमहायत यहाँका पूर्वाधारहरूले विदेशीहरूलाई गिज्याइरहेका छन्, भयंकर दुर्घटना, विपत्ति, हवाई र स्थलमार्गहरूप्रति हाम्रो नेतृत्व बेखबर छ ।

धेरै पर्यटक आउने काठमाडौं एयरपोर्टबाटै हो । यस्तो पुरानो नाम गौचर मैदान हो, जहाँ गाईवस्तुहरू चर उठ्थ्यो हामी, अहिलेको नेतृत्व काठमाडौं पसिसकेको थिएन । सन् १९४९ मा यो हवाई मैदानमा परिणत भयो । अहिले यो सुन तस्करीको केन्द्र र सहकारीका ठेकेदारहरूलाई मलेसिया पठाउन केन्द्रित छ, मात्रै होइन घरगोठ खाली गराएर दैनिक हजारौं युवा निर्यात गर्ने लक्ष्य बनेको छ, युवा रोजगारीको फोसो नारा

दिने लोकतन्त्रले गत आवमा मात्रै पनि ७ लाख नेपालीलाई विदेशीले गरेको छ, यो श्रावणमा मात्रै पनि ६० हजारलाई । तिनले पठाएका रकमले यहाँ चिल्ला गाडी चढ्ने गरेका छन् राजनीतिक कार्यकर्ताहरू, अनि विदेशमा मर्ने नेपालीहरू धेरै आत्महत्याका छन् । सुन्दर देशलाई लोकतन्त्रले कुरूप बनायो भन्दा कुनै अत्युक्ति हुन्न र यहाँको दैनिक खाद्यान्नलाई विदेशीले कोटा तोक्ने गरेका छन्, यहाँ तारे होटलको संख्या बढेको छ तर खासै प्रयोगमा देखिन्न । यहाँ अवतरण भएको पहिलो विमान वीच पर्यटक बोल्छन् । यहाँबाट उडेको पहिलो विमान सन् १९५० को फेब्रुअरी २०, हिमालय एभिएसनको डकोटा हो, जसले कोलाकाताको लागि उडान भयो । सन् १९५५ मा राजा महेन्द्रले यहाँको औपचारिक उद्घाटन गरे, अहिले विद्ययालय, एकेडेमी, दलको पार्टी प्यालेस भएकै यो विमानस्थल पनि दलको भर्तीकेन्द्र भएको छ ।

सन् १९६४ मा यसको नाम त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल भयो । सन् १९६७ मा जर्मनीको लुफ्थान्सा एयरलाइन्सको बोइङ ७०७ जेट पहाडो अवतरण भयो यहाँ । सन् १९७२ देखि मात्रै यो विमानस्थल व्यापारिक प्रयोजनमा आयो । यसको कुल यात्रु क्षमता ९२ लाख हो र सन् २०१५ सम्ममा ७२ लाख यात्रुले सेवा लिएको तथ्यांक छ कोभिडमा यो थला पर्यो । पंक्तिकार यो क्षेत्रको भुक्तभोगी हो र पुरानो बानेश्वर भीमसेनगोला हुँदै हालको एयरपोर्टबाट सिधै काँडाघारी निस्केर भक्तपुरको यात्रा तय गरिन्थ्यो । धेरै त पैदल नै । विमानस्थलको नार्कैमा अस्ति श्रावणतिर विमान जल्थ्यो, धेरैको राम्रामा सत्य भयो । ३४-३५ सालतिर कोटेश्वरको बस्ती उठाइयो । विमानस्थलको क्षेत्र व्यापक भयो र त्यहाँका बासिन्दा नयाँ बस्ती वा हालको कपनतिर विस्थापित भए । हाल देशमा ३ नेपालीसहित अन्य ३ वटा वायु सेवाका कम्पनीहरूले अन्तर्राष्ट्रिय उडान गर्ने गरेका छन् यहाँबाट । आन्तरिकतर्फ दुईतर्फी दैनिक २७० वटासम्म उडानमार्फत १४ हजार बढी यात्रुले सेवा लिँदै छन् गतवर्षको दशैं देखि ७३ वर्षको इतिहासमा विमानस्थल पूर्ण क्षमतामा सञ्चालित भनियो, रातमा निद्रा बिगार्ने गरी कराउँछन् जहाजहरू हिजो आज यहाँका ।

पर्यटन विस्तारकै लागि वायु सेवा निगमले विमान किन्ने भन्छ, तर उसलाई अहिले नै ४८ अर्ब बढीको ऋणभार छ । उडान नियमित र भरपर्दो छैन, भाडादर महँगो छ । राजनीतिले यसलाई खोक्रो बनाइसकेको छ । निजी विमान नाफा नआउने भए चल्न मान्दैनन् । एसियाको ढोका भनिएको थाइल्यान्डको थाई एयर विदेशीहरूलाई गिज्याइरहेका छन्, भयंकर दुर्घटना, विपत्ति, हवाई र स्थलमार्गहरूप्रति हाम्रो नेतृत्व बेखबर छ ।

अच्युत प्रसाद पौडेल

दुर्घटना भयो । दर्जनौं यात्रुहरूको अवसान भयो । विमानस्थल बन्ने होडबाजी छ । देशभरि ५३ विमानस्थलमध्ये २० वटा त सञ्चालनमै छैनन् । चलेको विमानस्थलबाट पनि २-४ जना यात्रु लिएर विमान उडेको अवस्था छ । विमानस्थलसम्म पहिले त सडककै पहुँच छैन । विराटनगर विमानस्थलको ४० कि.मि. दूरीमा धरानमा विमानस्थल बनाउने नै तारहरूको

प्रतिस्पर्धा सुनिन्छ । वाग्लुङलागायत दुर्गममा नियमित उडान छैन । जहाजहरू नचल्दै जोगि बग्ने गरेका छन् । रेल ल्याएर घुम्तो ओढाएर राखियो । चल्न थाल्दा घाटमा गएको छ । कन्चनपुर, दीपायलको विमानस्थलमा वस्तु चरेको पंक्तिकारले प्रत्यक्ष देखेका छन् । आन्तरिकमा निजीहरूका १५ बढी विमानहरूले यात्रु ओसारपसार गरे पनि सबै यात्रु पर्याप्त छैनन् । भनगढी-काठमाडौंको टिकट काठमाडौं दिल्लीभन्दा महँगोमा ब्याउने गरेको छ । ०७१ माघमा प्र.म. सुशील कोइरालाबाट उद्घाटित यो विमानस्थल ०७४ पुसमै बनिस्कुपुर्ने थियो तर ०७९ असारमा मात्रै पूरा भयो, ५ वर्षपछि एडीबीको ऋण सहयोगमा निर्मित यो विमानस्थल चिनियाँ कम्पनी नर्थ वेष्ट सिमिल एभिएसन एयरपोर्ट कन्स्ट्रक्सनबाट बनेको हो । शुरु लगानी अनुमान ६ अर्ब २८ करोड हो, जग्गा मुआब्जाभै २३ अर्ब खर्चियो । सम्पन्न हुँदा ८ अर्ब ८२ करोड लाग्यो यसका वरिपरि धेरै होटलहरू छन् । बजार थापेर बसेका तिनले नै ४० अर्ब बढी खर्चिए । समग्रमा त्यस आसपासको ६० अर्ब लगानी दुबल लाग्यो । विमानस्थल सञ्चालनमा आएन भन्दै गतवर्ष नारा, जुलुस, धर्ना सबैथरी भयो ।

उद्घाटनको डेढ वर्षमा ४२४ मात्र उडान भयो । विमानस्थलको आन्धारी नगन्य रह्यो र अहिले पनि सिमराको आकाशबाट भैरहवा, पोखरा जाने गरेका छन् विमानहरू लामो दूरी पार गर्दै । छिमेकीसँग कुरा गर्ने साहस भएन हाम्रो । देशमा संघीयता, गणतन्त्र आएदेखि कुनै उद्यमी व्यवसायी रूखसित नभएको धेरै केसहरू छन् । भद्रा राजनीति घटाऊ भन्दै दैनिक सडकमा विरोध छ । इन्द्रजात्रामा महानगर प्रमुख उपस्थित भएनन् । विगतमा उनले विदेशी पर्यटकसमेत राखेर कुमारी जात्रा भयूरूपमा सञ्चालन गरे । यस वर्ष उनका समर्थकलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लियो । सिंहदरबार र काठमाडौंको दूरी बाँकी पेज ३ मा

**शरीरमा कति हुनुपर्छ रक्तचाप,
सुगर र कोलेस्टेरोलको लेभल ?**

सामान्यतया मानिसले स्वस्थ रहन रक्तचाप, सुगर लेभल र कोलेस्टेरोल तीन कुरामा बढी ध्यान दिनुपर्छ । यी तीनमध्ये एउटा पनि अनियन्त्रित भयो भने विभिन्न स्वास्थ्य समस्या निम्तिन थाल्छ । यी तीनवटै कुराको सम्बन्ध मुटु र मस्तिष्कसँग हुन्छ ।

सुगर र उच्च रक्तचापको खिजिटल
 मेसिनबाट घरमै बसेर जाँच गर्न
 सकिन्छ । कोलेस्टेरॉलको लागि भनेर
 बढे परीक्षण गर्नुपर्ने हुन्छ । स्वास्थ्यभया
 कुनै खतरा नहोस् भनेर समय-समयमा
 यी तीन कुरामा ध्यान दिनुपर्छ । यससँग
 सम्बन्धित केही महत्त्वपूर्ण कुरा थाहा
 हुनुपर्छ । रक्तचाप, सुगर लेभल र
 कोलेस्टेरॉल यी तीन कुरालाई सामान्य
 राखियो भने धेरै गम्भीर रोगबाट बच्न
 सकिन्छ । यदि रक्तचाप बढ्यो भने यसले
 मुटु र मस्तिष्कमा गम्भीर क्षति
 पुऱ्याउँछ । यदि सुगरको मात्रा बढ्यो
 भने शरीरका सबै अङ्गहरू बिग्रन थाल्छन्
 र कोलेस्टेरॉल बढ्यो भने हृदयघात समेत
 हुनसक्छ । त्यसैले यी तीन कुरा
 नियन्त्रणमा राख्नुपर्छ ।

कति हृन्पर्घ रक्तचाप ?

वयस्कको सामान्य रक्तचाप १२०/८० एमएम एचजी हुनुपर्छ । जब रक्तचाप १३०/१८० माथि जान्छ, यसलाई रक्तचाप बढेको वा उच्च रक्तचाप भएको

नेपालको पर्यटन ...

धेरै बढेको छ । शायद संघीयताको असल नमूना होला यो ।

अन्तमा, आइकाओ भन्छ-नेपालको हवाई यात्रा सुरक्षित हुनुपर्छ । १० वर्ष बढी भयो आइकाओले समय दिएको, अस्टिन्टम नै थियो । सन् २०१३ देखि नै उसले भनेको हो, हवाई उडानको विश्वव्यापी मान्यता, मापदण्ड र तिनको सुरक्षा । ईशुले त युरोप उडान निषेध नै गरेको छ । कालो सूचीबाट हटेको छैन । हाम्रो सुरक्षा चासो कम रह्यो । उडानमा अनियमितता, सुरक्षा प्रणाली भरपर्दो नभएको, यसमा गज्जै कम्पनी पनि दोषी रह' । नियम नगर्ने निकाय हवाई उड्डयन प्राधिकरण नै गम्भीर बनेन । पहिले यो हवाई विभाग थियो, अब स्वतन्त्र भनिएको प्राधिकरण बनेको पनि दशकौँ भइसक्यो । नियमन गतिलो रहने । उडानसम्बन्धी कमजोर नीति र उडानको योग्यतामै प्रश्न खडा भइरहेको छ ।

कालो सूचीबाट हटला भन्ने अनुमान थियो, तर छैन। सानो देश सिंगारपुरको अन्तर्राष्ट्रिय चाँगी विमानस्थल र त्यहाँका गगनचूचि महलहरूले विश्वकै मन खिचेको छ। छिमेकी हङकङ शहर र न्यूयोर्कको म्यानहाटनभन्दा कम छैन सिंगारपुर। इजरायल कृषिमा काँच अब्बल छ। अमेरिकामा चरासरि हवाईजहाज उडिरहन्छन्। तर कौतुकीनी आरोहि, अक्सिजनविना नै १० पटकसम्म सागरमा थारा आरोहण गर्ने सोलुका हिममाग्न आडिता शेर्पालगायत पर्यटनमन्त्रीकै हवाई दुर्घटनाबाट मुक्त हुने देश हो हाम्रो। हवाई दुर्घटना सबै बताउँदा आङ जिरिङ्गु गर्छ। यति भनी, महापुरुषमभन्दा कम छैन यो। प्राकृतिक र मानवनिर्मित घटना बढेका छन्, यसमा नेतृत्वको चासो हुनुपर्छ।

मानिन्छ । उच्च रक्तचापको अवस्थामा रक्तनलीहरूमा दबाव बढ्छ । उच्च रक्तचापको सबैभन्दा ठूलो कारण मोटोपन, तनाव, अवस्थेजिवी रक्तचाप वा आनुवंशिक कारकहरू हुन् । उच्च रक्तचापको लामो समयसम्म उपचार गरिनुभन्ने यसले हृदयघात, स्ट्रोक र मिर्गौला सम्बन्धी समस्याको जोखिम बढाउन सक्छ । त्यसैले रक्तचापलाई नियन्त्रणमा राख्नुपर्छ । डिजिटल मेसिनको सहायताले घरमै रक्तचाप सजिलै रक्तचाप जाँच गर्न सकिन्छ ।

शरीरले इन्सुलिनको उचित प्रयोग गर्न नसकेमा वा शरीरमा पर्याप्त मात्रामा इन्सुलिन उत्पादन गर्न नसक्दा यो अवस्था आउन सक्छ। नियमित स्वास्थ्य परीक्षण र राम्रो जीवनशैली अपनाएमा मधुमेहको समस्याबाट बच्न सकिन्छ। डिजिटल ग्लुकोमिटर मेसिनबाट घरमै बसेर सुगर लेबल पनि जाँच गर्न सकिन्छ।

कोलेस्टेरोल स्तर कति सामान्य हो ?

राम्रो कोलेस्टेरोल (एचडीएल), खराब कोलेस्टेरोल (एलडीएल) र कुल कोलेस्टेरोलको आधारमा शरीरमा कोलेस्टेरोलको मात्रा नापिन्छ । शरीरमा राम्रो कोलेस्टेरोलको स्तर ४० मिलिग्राम/डीएल भन्दा बढी हुनुपर्छ । खराब कोलेस्टेरोलको स्तर भने १०० मिलिग्राम/डीएल भन्दा कम हुनुपर्छ ।

यदि शरीरमा कुल कोलेस्टेरॉलको स्तर २०० मिलिग्राम/डीएल भन्दा कम छ भने यो सामान्य मानिन्छ। यदि यो २०० देखि २३९ मिलिग्राम/डीएल यसलाई सीमांरखा मानिन्छ र यदि यो २४० वा बढी छ भने यसलाई उच्च कोलेस्टेरॉल मानिन्छ। शरीरमा ट्राइग्लिसराइडको मात्रा धेरै हुनु हुँदैन। कोलेस्टेरॉलको जाँच भने घरमै गर्न सम्भव हुँदैन। त्यसैले यसको स्तर थाहा पाउन समय-समयमा अस्पताल गएर रगत परीक्षण गर्नुपर्छ।

ब्लड सुगर लेबलको सामान्य स्तर कति हो ?

‘फास्टिड’ खाली पेट जाँच गर्दा रगतमा चिनीको मात्रा ७० देखि ९९ मिलिग्राम/डीएलएसम्म हुन्छ । यदि फास्टिड ब्लड सुगर १०० देखि १२० मिलिग्राम/डीएलको बीचमा छ भने यसलाई प्रि-डाइबिटिज मानिन्छ । फास्टिडको रगतमा सुगरको मात्रा १२६ मिलिग्राम/डीएल वा सोभन्दा बढी हुँदा मधुमेहको अवस्था हुन्छ ।

खाना खाएपछि रगतमा चिनीको सामान्य स्तर १४० मिलिग्राम/डीएल भन्दा कम हुनुपर्छ । यदि यो १४० देखि १९९ मिलिग्राम/डीएलको बीचमा छ भने यो प्रि-डाइबिटिजको लक्षण हुनसक्छ । तर खाना पछि २०० मिलिग्राम/डीएल वा सो भन्दा बढी छ भने यसलाई मधुमेह मानिन्छ ।

**नगरौ विवाहका कुराः
भाएको छैन बीस वर्ष पुरा**

बालविवाह सामाजिक अपराध हो, बालविवाह नगरों, नगराओं ।

बालविवाह गर्नु वा गराउनु सामाजिक अपराध हो र यो दण्डनीय छ । बालविवाह गरे वा गराएको पाइएमा नजिकको प्रहरी/वडा कार्यालय, बालक्लव, बालसञ्जालमा खबर गरौं । बालविवाह रोकौं, बालबालिकाको सुनौलो भविष्य निर्माणमा आजै देखि सबै लागौं ।

“एसानै छ बढन देउ, विवाह हैन पढन देउ”

थाहा नगरपालिका
सामाजिक विकास शाखा
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर

टाउको दुख्ने अनेक कारण

‘कस्तो टाउको दुखिरहेको छ’ भनेर
मानिस हाम्रा वरपर प्रसस्त भेटिन्छन् ।
सायद बढे मान्छे होलान् जसको कहिल्यै
टाउको मुखकोको होस् । टाउको दुख्नुका
विभिन्न कारण हुन सक्छन् । कुनै
कारण सामान्य हुन्छन् त कुनै जटिल
टाउको दुखेको त हो नि भनेर लापरवासी
बाही कहिल्यै नार्नु होला । कहिलेकाहीँ
तनावले टाउको दुख्नु सामान्य नै हो ।
तर, टाउको दुख्ने समस्यालाई सधैं
सामान्य ठानेर बिस्वा यसले पछि जटिल
समस्या पति निस्क्याउने गर्छ । सामान्यतया
रूपको टाउको दुखाइको समय परिवर्तन
हुँदै गयो भने चिकित्सकको सल्लाह
लिनुपर्छ । जस्तै, बिहान मात्र दुखे टाउको
बेलुका पति दुख्नु थाल्यो, कम दुख्ने
टाउको बढी दुख्नु थाल्यो भने सावधानी
अपनाउनुपर्छ । निरन्तर टाउको दुख्ने
समस्या छ भने पछि गएर ब्रेनमा पानी
जम्ने, ट्युमर पलाउने, रगत जम्ने
सम्भावना उमेरअनुसार बढ्दै जान्छ ।

उच्च रक्तचाप, मधुमेह, उच्च कोलेस्टेरॉल भएका बिरामीले टाउकोको दुखाइमा विशेष सावधानी अपनाउनुपर्छ। टाउको दुखाइ मात्र हो कि सँगैसँगै अन्य समस्या पनि छन् भन्नेमा ध्यान दिनुपर्छ। जस्तै, कोटी टाउकोको दुखाइसँगै बेहोस हुने गर्छन्, त्यो समस्या जटिल हुन सक्छ। बेहोस हुनुका पनि विभिन्न कारण हुन्छन्। कतिपय सामान्य बेहोसी हुन्छन्। तर, कतिपय अवस्थामा टाउकोको दुखाइको असरले बेहोस हुने पनि हुन्छन्। केही मानिस टाउकोको दुखाइ महान नसकेर पनि टाउको हुन्छन् भन्ने जोशले मन ट्युमर, रगत जमेर, पानी जमेर बेहोस हुने गर्छन्। छास्नेरोगमा पनि टाउकोको दुखाइ हुन्छ। छास्नेरोगको उपचारपछि टाउकोको दुखाइ पनि टुल्न हुन्छ।

नशाको रोगका कारण पनि टाउकोको दुखाइ हुने गर्छ। नशा सम्बन्धी समस्या लिएर आउने ५० प्रतिशत बिरामीले पनि टाउकोको दुख्ने समस्या हुन्छ। टाउकोको दुखाइका विभिन्न कारणमध्ये सबैभन्दा बढी देखिने कारण चाहिँ तनाव हो। तनावका कारण हुने टाउकोको दुखाइ खासगरी मानसिक तथा शारीरिक घर्षावले

हुन्छ । हरेक मानिसका आफ्ना समस्याअनुसारको तनाव हुन्छ । तनावको उपाचार दुई तरिकाको गर्न सकिन्छ । एक, बिरामी आफैँले र अर्को चिकित्सकीय । बिरामीले आफैँ प्रयास नगरेसम्म चिकित्सकको एकल प्रयासले तनाव ठिक हुँदैन । तनाव हुने व्यक्तिले सर्वप्रथम तनाव कम गर्नुपर्छ । तनाव बढी भए शरीरलाई पनि असर गर्छ ।

टाटको दुखाइको अर्को कारण माइघ्रेन हो । टाटकोमा एउटा किसिमको नशको कर्मजोरीका कारण माइघ्रेन हुन्छ । माइघ्रेनमा अक्सफाट टाटको दुखाइ सुरु भएर घन्टी वा लगातार केही दिनसम्म दुख्ने हुन्छ । र, दुखाइ विस्तारै कम हुदै जान्छ । हर्मोनको अस्थिरताले गर्दा माइघ्रेन पुरुषमा भन्दा बढी महिलामा देखिन्छ । हर्मोनको मात्रा पुरुषमा भन्दा महिलामा बढी असन्तुलित हुने हुँदा महिलामा माइघ्रेन धेरै देखिएको हो । १०-१२ वर्षपछि महिलामा शारीरिक परिवर्तन सुरु हुन्छ, त्यसपछि महिलामा माइघ्रेन हुन्छ । महिनावारी र गर्भवतीको समयमा हर्मोन परिवर्तन हुन्छ । त्यसैगरी, बच्चा जन्मिएपछि पनि हर्मोन परिवर्तन हुन्छ । यसै क्रममा ४०-४५ वर्षपछि महिलामा माइघ्रेन हुने समयमा पनि हर्मोन परिवर्तन हुन्छ । हर्मोन परिवर्तन भइरहने हुनाले महिलामा माइघ्रेन बढी देखिएको हो । प्रायः माइघ्रेनका बिरामीले एउटा महिना औषधी सेवन गरेपछि बन्द भएको महसुस गर्छन् र औषधि बन्द गर्छन् । यसले टाटको दुखाइ बलम्बन सक्छ । त्यसैले नियमित औषधि सेवन माइघ्रेनबाट बच्ने एकमात्र उपाय हो ।

कहिलेकाहीं रुचाखोकी, ज्वरो,
पिनासका कारण पनि टाउको सामान्य
दुख्ने गर्छ । यस्तो दुखाइ साधारण र
खतरा नभएको दुखाइ उपचारपछि
ठिक हुन्छ । यी बाहेक शरीरको अन्य
कुनै भागको असरका कारण पनि टाउको
दुखाइ सक्छ, जस्तैलाई सेकेन्डरी टाउको
दुखाइ भनिन्छ । कुनै कारणले पनि टाउको
दुखेको हुन सक्छ । तर, समस्या बढिँदै
गएपछि त्यसले जटिलता थप्नेबाहेक केही
गर्दैन ।

थाहा नगरपालिकाको सूचना !

- आफ्नो घर भागछाको फोहर सड्ने र नसड्ने (प्राज्ञाारिक, अप्राज्ञाारिक) गरि विभाजन गरौं । सड्ने फोहरलाई मल बनाऔं । नसड्ने फोहरलाई बर्जिकरण गरि महानगरपालिकाको फोहर बोक्ने गाडीमा पठाऔं ।
- महानगर क्षेत्रभित्र हर्नको प्रयोग नगरौं । ध्वनी प्रदूशनको न्यूनिकरणमा सदैव सचेत बनेौं ।
- जथाभावी सडक पेटीमा फोहर नफालौं, सवभावित जरिवानाबाट बच्नौं ।
- सडेगलेका बस्तु बिचि्र वितरण र प्रयोग नगरौं ।
- पशु चोपाचारुलाई खुला र छाड्न नछाडौं ।
- सडकपेटी र बाटो अवरुद्ध हुनेगरे निर्माण लगायत कुनैपनि सामाग्री नराखौं ।
- १६ बर्षभन्दा कम उमेरका बालबालिकालाई भ्रममा नलगाऔं ।
- भूकम्प प्रतिरोधात्मक संरचना र आवास निर्माण गरौं ।
- खुल्ला राखिष्का, फोहरपानी प्रयोग गरिष्का, किंजा भन्केका माछा मासु सरिद बिचि्र नगरौं/नलगाऔं ।
- घर तथा भवन निर्माण पूर्व आफ्नो जग्गाको भुबन्धन आदिमा विचार पुर्‍याऔं ।
- विज्ञ प्राविधिकहरुको राय सल्लाह लििएर मात्र कार्य गरौं ।
- सगभन्ने कुरा तिरीरौं । सग्न नागरिकको परिचय दिऔं ।
- जग्ग, गल्च, विवाद बसाईसराई लगायतका घटनादताहक सगभन्ने गरौं ।

थाहा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर

आधा घण्टामै हेटौडा उपमहानगरको
विशेष नगरसभा स्थगित

◆ विकास संवाददाता

समायोजनको लागि माग गरिएको विशेष नगरसभा करिब आधाघण्टा बसेर स्थगित भएको छ । सभामा विशेष नगरसभा माग गर्ने बहुमत सदस्यको तर्फबाट एकजना र उपमहानगरको तर्फबाट एकजना नगरसभा सदस्यले धारणा राखेपछि नगरप्रमुख मीनाकुमारी लामाले सभा स्थगित गरेकी हुन् ।

समाजको अध्यक्षता गरेकी लमाले
नगरसभाको पुनः अर्को बैठक १५
असोजका लागि तय गर्दै सभा स्थान
गरेकी हुन् । नगरप्रमुख लमाले सभा
अुरु भएपछि नगरसभा बोलाउनुपर्ने
औचित्य पुष्टि गर्नका लागि नगरसभा
मार्ग गर्ने सदस्यको तर्फबाट ४ नम्बर
वडाका वडाध्यक्ष नवीन सिग्देल र
उपमहानगरकातर्फबाट धारणा राजन
प्रकाश सविन चिप्यौनाले पत्र पेश दिएकी
थिइन् । नगरसभामा कडा सुरक्षा व्यवस्था
अपनाइएको थियो । उपमहानगरको
कार्यालय भवन पछाडि निर्माण भइरहेको
समाहलमा नगरसभा राखिएको थियो ।

कार्यपालिका) गेटमा नगरप्रहरीले कडा सुरक्षा दिएका थिए। मिडियाकर्मीलाई समेत प्रवेशमा रोक्न लगाइएको थियो।

समामा विशेष नगरसमा बोलाउनुपर्ने औचित्यबारे र चारौँ आर्थिक वर्ष २०५१/५२ का लागि वृद्धि गरिएको कर २०सयौँ जनताका सम्बन्धमा कानुनी जटिलताका विषयमा करिब आधा घण्टा छोटो धारणा प्रस्तुत भएको थियो। दुई सदस्यले बोलेलाई नगरप्रमुख लामाले ५२ औँ कार्यपालिका बैठकबाट उपप्रमुखको संयोजकत्वमा कार्यदल बनाउने सो कार्यदलले आवश्यक तयारी गर्न नम्याएकोले कानुनतः सबै तयारी गरी छफल गन्तारी आगामी १५ असोजमा बैठक बोलाउने गरी बैठक स्थगित गरेको नगरसमाका एक सदस्यले जानकारी दिए। उमहानगरको गत मंगलबार बसेको नगरकार्यपालिका बैठकले राजस्व परामर्श समितिका संयोजकसमेत रहेका उपप्रमुख राजेश बानियाँको संयोजकत्वमा पाँच सदस्यीय कार्यदल गठन गरेको थियो।

◆ विकास संवाददाता

लोथर खोलामा पक्की पुल नबन्दा मकवानपुरको राक्सिराङ गाउँपालिकाका तीन वडाका बासिन्दाले वर्षायाममा कष्ट व्यहोर्दै आएका छन् । वितवनको राप्ती नगरपालिका-११ र मकवानपुरको राक्सिराङ गाउँपालिका-६ खरखन्डेको बीचमा पर्ने लोथर खोलामा पुल नबन्दा वर्षायाममा सवारी साधन आउजाउ गर्न समस्या भएको हो ।

पुल अमावया विगत दुई महिनादेखि सवारी साधन आउजाउ गर्न ठप्प भएका छन् । 'अहिले त मोटरसाइकल बोकेर खोला पार गर्नुपर्ने अवस्था आएको राक्सिराङ गाउँपालिका-६ सिलिङ्गेका दिनेश चेपाङले भने, 'खोला अलि घटेको समयमा मोटरसाइकल बोकेर खोला पार गर्ने गरिएको छ, एउटा मोटरसाइकल खोला तारेको युवाहरूले २ हजार रुपैयाँसम्म लिने गरेका छन् ।'

लोथर खोला उर्लिका बेल यहाँबाट सवारी साधनहरू आउजाउ गर्न सक्नेछन् । राक्सिरवा गाउँपालिकाका ६, ७, ८ र ९ नम्बर वडाका बासिन्दाले यही खोला तरेर आउजाउ गर्नुपर्ने बाध्यता छ । उक्त क्षेत्रमा विकास निर्माण गर्ने सामग्री हुन वा खार्दाम, यही खोला पार गरेर दुवानी गर्नुपर्छ । त्यति मात्र होइन, गाईमा उत्पादित कृषिजन्य सामग्री पनि यही खोला पार गरेर लैजानुपर्छ । तर वर्षयाम लागेपछि लोथर खोलाका कारणले सवारी साधन संचालन हुन सक्नेछैन ।

चितवनको भण्डारा हुँदै सवारी साधनहरू सिलिङ्गे, दामराङ, खरखन्डे, सिलाघुनलगायत बस्तीमा आउजाउ गर्छन् तर लोथर खोलाका कारणले वर्षासँग लागेपछि सवारी साधन ठप्पै हुन्छन् । २ वर्षअघि उक्त क्षेत्रमा फोर्नुले पुल बनेकाले राक्सिकारा गाउँपालिकाका खरखन्डे क्षेत्रका विद्यार्थीलाई स्कुल आउजाउ गर्न भने त्यति समस्या छैन । राप्ती नगरपालिका-११ स्थित थालढोढारमा रहेको माविका खरखन्डे २ सिलिङ्गेको तल्लो भेगका विद्यार्थी पढ्न आउने गर्छन् ।

૨૫ હજાર જરિવાના લગાડયો

◆ विकास संवाददाता

हेटौडा मा चाडपर्व लक्षित बजार अनुगमन सुरु भएको छ । हेटौँडा उपमहानगरपालिका कार्यालय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, खाद्यप्रविधि तथा गुणनियन्त्रण कार्यालय, घरेलु उद्योग वाणिज्य कार्यालय र उपभोक्ता हितसंरक्षण मञ्चको संयुक्त बजार अनुगमन सुरु भएको हो ।

अनुगमनका क्रममा हेटौंडा-४ पारिजातपथस्थित दाजुभाइ फाष्टफुडलाई संयुक्त बजार अनुगमनको क्रममा उपमहानगरपालिकाले २५ हजार जरिवाना गराएको छ ।

उक्त भोलुंगे पुल नबन्दासम्म वर्षायाममा
लोथर खोला तर्न नसकेर उनीहरूको
पढाइ प्रभावित हुँदै आएको थियो । 'पक्की
पुल नबन्दा वर्षायाममा बिरामीलाई उपचार
का लागि एम्बुलेन्समा ल्याउन पनि
समस्या छ,' चेपाङले भने ।

अधिकांश चेपाङ समुदायको बस्ती रहेको उक्त चार वडाका बासिन्दाको मुख्य समस्या नै लोथर खोलाको पुल रहेको

छ । उक्त क्षेत्रमा पक्की पुल निर्माण गर्न राक्सिराङ गाउँपालिकाले प्रदेश र संघीय सरकारसँग माग गर्दै आएको तर सुनुवाइ नगरेको गाउँपालिका अध्यक्ष राजकुमार मल्लले बताए । 'त्यत्रो ठूलो पक्की पुल बनाउन हामीसँग बजेट छैन,' उनले भने, 'तर, लेथर खोलामा पुल नबनाएसम्म वर्षायामा गाउँलेलाई समस्याले छोड्ने छैन ।'

[illegible]

थाहा नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर

उपभोक्ता हित संरक्षणमा जारी सूचना

उद्योग तथा व्यवसायका लागि :

१. किर्तलागे बिज्जि कितरण तुरुन्तै सामानको गुणस्तरको स्पष्टकरण देखाउने जारी बिज्जि कसकमा वारन्नुपर्नेछ ।
२. बापत्यौल चक्कन सफिद गरेको ३५ दिन भित्र अतिवादी रुपमा नगर्नुपर्नेबाट अनुपेक्षित ।
३. आफूले प्रयोग गरेको बापत्यौल तथा जात्रे, तौलले नखरुठन (बज्र, काँटा, लिन्दर, विन्दर) तोकिपछि सामानका जीप तथा बलीकरमा गराउनेछ ।
४. बापत्यौल तथा जात्रे तौलले नखरुठन बिज्जि गर्नु परेता अतिवादी रुपमा नखरुठिने बापत्यौल कार्यालयबाट हुइजाउन रस थिएर मात्र रिकी पितरण गर्नेछ ।
५. सफिद गरेको सामानको साथ वा तौल रकम लागेता पुनः तौल गर्न लगाउने ।
६. बापत्यौल नखरुठनी कुकुने रकम वा गुनसोती भन्दा गुणस्तर र तथा बापत्यौल कार्यालयमा जानकारी खुजुदी दिने ।
७. होटल व्यवसायका सान्नेमुसुराको जपपदर्तामा आउने जसपूर्ण व्यवसाय, लोहा, बर्तन तथा सतलगाई सज्जामा प्रयोग गर्ने सकिने औद्योगिककरण वस्तु (सिंहदिवादी) र तातोपानी प्रयोग गरी सरसफाई गर्नुपर्ने छ ।
८. फिट (फासिकरमा गीता) तरको निवन्धनमा गर्ने जस्तै व्यवस्था हुनुपर्ने छ ।
९. विमान गरी वा कसमसपलान लागेतामा अतिव्यापक कार्यालयबाटपलानाई पहिलेले पटक व्यवस्था लखान देखाउने किता हेरिने छ। छपटाउनुमा कानिना लाग्नुपर्नेछ ।
१०. सान्ने (पलानाको) लेख पढाउ पढाउ पढाउ जसमोती विमानतलमा छेउकलन गर्नुपर्नेछ ।
११. सान्नेमुसुराको फासिकता ७५ बिज्जि सेरिबन्धनमा लागेतामा पुग्ने जस गरी पठाउनु पर्नेछ ।
१२. पानी सेरुकोतामा, अरुमाअतिव्यापक गराउ, रस तथा सान्ने अथवा सान्नेमाउदी अजुकोतामा गराउने ।
१३. दुधमा दुधमा, सान्ने तथा सान्ने लाग्नुपर्ने उद्देगी नखीनीले अने सान्नेमुसुराहरूलाई ५ बिज्जि सेरिबन्धन वा जो अरुदा तरको तापक्रममा रेफ्रिजेरेटरमा अग्नगार गर्ने र व्यवसाय अग्नगार भिति तथा सज्जम किस्मको लेखन लाग्नुपर्नेछ ।
१४. पठाकोता सान्नेमुसुराको छेउेर अतिवन्धनो साँघो ० छपटा भित्र ५ बिज्जि सेरिबन्धनको तापक्रममा वारन्नु पर्नेछ ।
१५. तोकिपछि परिपिकिमा सज्जम साथ रंग तथा सान्ने प्रयोग गर्ने रवीकुल बोओपानी प्रयोग गर्ने ।
१६. तरसक साथ र रसक साथक पदार्थको प्रयोग गर्नेछ ।
१७. डोही भुङ्कदाक कज गुनस्तरको साथ वस्तु बिज्जि कितरण जसगर्नु र अगिलेख व्यवस्थित तवरले राख्ने ।
१८. दुधमा अरुमाक सज्जमलाउको, प्रयोगकलाको, अजुको र किर्तलागे दुदा तथा दुधमापदर्शको सरसफाई एवं गुणस्तर सज्जम किता दिनुपर्नेछ, २००७ मा व्यवस्था कसम सज्जम वस्तु गुणस्तर नखरुठनी लाग्नुपर्नेछ पलान जसले सज्जम पुग्नु तथा दुधमा दिनुपर्ने सज्जम, सज्जम, प्रयोग र बिज्जि कितरण गर्नेछ ।
१९. उद्योग व्यवसायक सज्जमलाउका लागि अतिव्यापक सरकारी निगमबाट अनुमति लिनुपर्ने छ र अनुमति प्राप्तता जसमा तथा व्यवसायको देखाउने गरी वारन्नु पर्नेछ ।

वस्तु तथा अजुकोता जसमा पदार्थ गुनसोतीको कसम, गुनसोती, गुनसोती, पदार्थमा पुग्नुता र गुणस्तर व्यवस्थापन पदार्थ पुग्नुताले जसमा गुनसोती किता विवरणबाट गुनसोती व्यवस्थापन व्यवस्थापन कितामादिना किताउ उद्योग प्रयोग जापेतामा वस्तुपदार्थ भन्को हाती लोखनीको किताउ हातीपुर्ण अतिव्यापक प्राप्त अतिव्यापक उद्योग र अजुकोता पिछा साथ तापार्थो अतिव्यापक हो । आफ्नो कर्तव्य र अतिव्यापक नियम तर्ने ।

अब हामै थाहानगरको ओखरबजारमै

फलेक्स प्रिन्ट

छपाईको शुभाटम

काठमाण्डौ, हेटौडा धाउनै पर्दैन...

अत्याधुनिक नयाँ मेसीनद्वारा १ घण्टा भित्र बोर्ड/ल्यानर तयार

हाम्रा अन्य सेवाहरु

- फलेक्स प्रिन्ट (ल्यानर/साइनबोर्ड)
- होटिङ बोर्ड/स्टिकर प्रिन्ट/
- फलेक्स फोटो/मायाको चित्र तयारी
- प्रमाण-पत्र/कदर-पत्र/प्रशंसा पत्र तयारी
- कार्यक्रमको व्याच तयारी
- विभिन्न डिजाइनका फ्रेमिङ
- फोटो स्क्रिडियो/पि.मि.सी. कार्ड

9855068340/9802068340

‘शुद्ध खानेपानीको लागि थाहानगर जहिल्यै सकारात्मक’-प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत गिरी

◆ विकास संवाददाता

विकासको प्राथमिकताको मोडल परिवर्तन गरेर भएपनि नागरिकका लागि आधारभूत खानेपानी सेवा पुर्‍याउनुपर्ने थाहा नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत कृष्ण गिरीले बताएका छन् । नागरिकलाई शुद्ध खानेपानी उपलब्ध गराउने दायित्व सरकारकै भएकोले यसका लागि पालिका प्रतिबद्ध रहेको उनले उल्लेख गरे । थाहा नगरपालिकामा आयोजित राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापवण्ड, खाद्य स्वच्छता, खाद्य सुखा, खाना र पानीबाट सर्ने रोगहरुको रोकथाम विषयक २ दिनने अभिमुखीकरणको समापन गर्दै प्रशासकीय अधिकृत गिरीले यस्तो बताएका हुन् । प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत गिरीले शुद्ध खानेपानीको लागि मुहानको सर सफाई, पानीको उपचार लगायतको कार्य गर्न आम उपभोक्ताहरुको पनि सक्रियता आवश्यक भएको औल्याए । नगरपालिकामा एकीकृत रूपमा खानेपानी सेवा व्यवस्थापनका लागि थाहानगर खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड रहेको हुँदा सबै

उपभोक्ताहरुलाई यसैमा आवद्ध हुन आग्रह गरे । उनले भने-‘खानेपानीको वितरण, मर्मत सबै कार्य गर्नका लागि सहज हुने भएकोले छरिएर रहेका उपभोक्ता समितिहरुलाई बोर्डमा आवद्ध हुन आवश्यक छ । खानेपानी बोर्डको वार्षिक योजना पेश भए अनुसार पालिकाको खानेपानी सेवालाई प्रभावकारी बनाउनका लागि नगरपालिका जहिल्यै सहयोग र सहकार्य गर्न तयार रहेको उनको भनाइ थियो । उनले थाहानगरको खानेपानी व्यवस्थापन गर्ने ‘डेडिकेट’ संरचना बोर्ड

नै भएकोले यसलाई थप बलियो बनाएर अघि बढाउनुपर्ने बताए । थाहा नगरपालिकाले खानेपानीका साथै खाद्य सुरक्षा, कृषिमा अन्धाधुन्ध प्रयोग हुँदै आएको विष नियन्त्रणका लागि कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै आएको बताए । खानेपानी बोर्ड, स्वास्थ्य शाखा, कृषि शाखालगायत सम्बन्धित शाखाहरुको सक्रियतामा यस्ता सचेतामुलक कार्यक्रमलाई समुदायसम्म पुर्‍याउन निर्देशन दिए ।

थाहा नगरपालिका स्वास्थ्य शाखा प्रमुख मेहराज बलामीले थाहानगरबासीका लागि खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी योजना तर्जुमाको लागि समेत अभिमुखीकरण कार्यक्रमले मार्ग निर्देश गरेको बताए । कार्यक्रमबाट समुदायस्तर को समस्या पहिचानमा समेत सहयोग पुगेको बताए । उनले थाहा नगरपालिकामा पोर्टेबल पानी परीक्षण गर्ने उपकरण आवश्यक भएको औल्याए । यसका लागि आगामि आर्थिक वर्षसम्म प्रक्रिया अघि बढाउन सकिने उल्लेख गरे । अधिकांश रोगको प्रवेश खाना र पानीबाट हुने बताउँदै यि दुवै कुरा सँधै स्वच्छ हुनु पर्ने उल्लेख गर्दै आम नगरबासीलाई ध्यान दिन बलामीले अनुरोध गरे ।

कार्यक्रममा सहभागी वृहत खानेपानी उपभोक्ता समिति थाहा-४ का अध्यक्ष ओमकर विष्टले खानेपानीको मुहान क्षेत्रमा चरण बन्देज लगाई तारबार गर्नुपर्ने बताए । दुईदिन सम्म संचालन भएको कार्यक्रम निकै प्रभावकारी भएको उल्लेख गर्दै उनले एसओपी नै बनाएर मुहान सर सफाईका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरी समुदायस्तरसम्म सचेतनामुलक कार्यक्रम आयोजना गर्नुपर्ने बताए ।

नागरिकहरुले खाइरहेको पानीको शुद्धताको विषयमा नगरपालिका जानाकार हुनुपर्ने बताउँदै खानेपानी उपभोक्ता समिति थाहा-३ राजकुमार कार्कीले ल्याब परीक्षणका लागि अनुरोध गरे । मापदण्डले तोक अनुसारको समयमा खानेपानी परीक्षणमा नगरले सहयोग गर्नुपर्ने कार्कीको भनाइ थियो । उनले खानेपानीको भौतिक पूर्वाधार व्यवस्थापनमा समेत खानेपानी बोर्डले ध्यान दिनुपर्ने उल्लेख गरे ।

१ असोजमा थाहानगरको शंङ्खमूलमा १००८ स्वामी चतुर्भुजाचार्य आउने

◆ विकास संवाददाता

थाहानगरको प्रशिद्ध धार्मिक स्थल त्रिवेणी शंङ्खमूलमा श्री श्री १००८ स्वामी चतुर्भुजाचार्य चूडामणि जी महाराज शान्तिधाम मठाधिस आउने भएका छन् । थाहा नगरपालिकाको अगुवाइमा हुने शंङ्खमूल संरक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत मठाधिस १ असोजमा शंङ्खमूल आउन लागेका हुन् ।

थाहा नगरपालिका वडा नम्बर ३ स्थित पौराणिक ऐतिहासिक शंङ्खमूलको शास्त्रीय प्रमाणका आधारमा संरक्षण तथा विकास गर्ने उद्देश्यकासाथ आयोजित कार्यक्रम १ असोज विहान ७ बजे हुने थाहा नगरपालिकाका नगर उपप्रमुख भरत गोपालीले जानकारी दिए । कार्यक्रममा सहभागी हुन उपप्रमुख गोपालीले सबैलाई अनुरोध गरेका छन् । सो अवसरमा मठाधिसबाट यहाँको महत्त्व, शास्त्रीय प्रमाणहरु प्रस्तुत गर्ने

कार्यक्रम रहेको र स्थानीयहरु संग छलफल समेत कार्यक्रम रहेको गोपालीको भनाइ छ । विश्वका तीन शंङ्खमूल मध्येको एक रहेको धार्मिक ग्रन्थमा उल्लेख भएकोले यस शंङ्खमूलको थप महत्त्व रहेको धार्मिक क्षेत्रका जानकारहरु बताउँछन् ।

वक्तृत्वकलामा समिक्षा र कविता प्रतियोगितामा एलिजा प्रथम

◆ विकास संवाददाता

इन्द्रसरोवर गाउँपालिकामा राष्ट्रिय बाल दिवसको अवसरमा वक्तृत्वकला र कविता प्रतियोगिता सम्पन्न भएको छ । ‘बालबालिकामा लगानी: चुनिनसित भविष्यको थालनी’ भन्ने मूल नाराका साथ मनाइएको कार्यक्रम अन्तर्गत भएको माध्यमिक तहस्तरीय वक्तृत्वकलामा सरस्वती बालबोधनीकी समीक्षा खत्री प्रथम भएकी छिन् । सोही प्रतियोगितामा वत्सलादेवी माविकी निम्शदा गोले दोस्रो र सरस्वती बालबोधनी मावि माखुकी

रोशन स्याङ्बो तेस्रो भएकी छिन् । त्यसैगरी आधारभूत तहस्तरीय कविता प्रतियोगिता श्री पञ्चकन्या माविकी एलिजा गोले प्रथम भइन् । प्रतियोगितामा श्री कालिका माविकी स्मृती लामा दोस्रो र श्री कालिका माविकी जोसेफ रुम्बा तेस्रो भएका छन् ।

विजयी छात्रछात्राहरुलाई गाउँपालिका अध्यक्ष देवकृष्ण पुडासैनी, उपाध्यक्ष उमा कुमारी लामालगायतका अतिथिहरुले पुरस्कार वितरण गरेका थिए ।

थाहामा आत्महत्या विरुद्ध सचेतना कार्यक्रम

◆ विकास संवाददाता

थाहा नगरपालिकाको दुई स्थानमा आत्महत्या रोकथाम सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम गरिएको छ । आत्महत्या रोकथाम सम्बन्धी दिवसका अवसरमा २५ भाद्रमा थाहा नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखाको आयोजना तथा सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम(सामी)कार्यक्रमको सहकार्यमा

नगरपालिकाको सेती गणेश आधारभूत विद्यालय र किटेनीको रूपसे किटेनी टोल विकास संस्था थाहा-४ मा सचेतनामुलक कार्यक्रम गरिएको हो । ‘आत्महत्या रोकथाम बारे संवाद सुरु गरौ: दृष्टिकोण बदलौं भन्ने नाराका साथ विश्व आत्महत्या रोकथाम दिवस- २०२४ मनाइएको छ ।

थाहा नगरपालिकालाई नमुना बनाउन हातेमालो गरौं ।

- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराई र सम्बन्धविच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटनासमयमा दर्ता गरौं ।
- खानेपानीको मुहान, संरचनाहरु सफा र सुरक्षित राखौं, आगलागी तथा बाढीपहिरो जस्ता प्राकृतिक प्रकोपमा सावधानी अपनाऔं ।
- नगरपालिकाभित्र सञ्चालन हुने सबै प्रकारका व्यापार व्यवसाय नगरपालिकामा दर्ता गरेर मात्र सञ्चालन गरौं ।
- बालश्रम, बालविवाह राखौं, निष्पक्षकाम बालबालिका सहभागीता थपौं ।
- बालबालिकाको पालपोषण र शिक्षामा लगानि गरौं ।
- समयमै कर तिर्न सञ्च नगरपालिकाको पारिविक दिऔं ।
- हरेक बालबालिकाले शिक्षा पाउनु अनिवार्य नैसर्गिक अधिकार हो, त्यसैले विद्यालय भर्ना गर्नु अघि पुगेका आफ्ना लागिबाबुरुलाई समयमै विद्यालय पठाऔं ।
- नगरपालिकालाई बालमैत्री बनाउने अभियानमा सहभागी बलौं ।
- छेराछेरीमा भेटेमा नगर, सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं ।
- घरैले हिंसा विरुद्ध हट्टे लडौं, सञ्च समाज निर्माणमा सहयोग गरौं ।
- निश्चित रूपमा लगाउनुपर्ने सोपह र स्वास्थ्यसंरक्षामा बढचालाई लिई समयमै खोप लगाई बाल मृत्युदर घटाऔं ।
- आ-आफ्नो घर वरिपरि आफ्नै सफा सुगन्ध गरौं । स्वच्छ र शान्त वातावरण कायम गरौं ।
- प्रत्येक घरघर, संघसस्था, सार्वजनिक स्थानहरुमा चाँहि निर्माण गरी चर्पीमा मात्र दिसापिसाव गरौं ।

थाहा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
इन्द्रयाणी चौर, मकवानपुर

समयमै व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौं ।

थाहा नगरपालिका
इन्द्रयाणी चौर, मकवानपुर
पञ्जीकरण शाखा

जन्म **विवाह** **बसाई सराई** **सम्बन्ध विच्छेद** **मृत्यु**

जन्म दर्ता बालबालिकाको नैसर्गिक अधिकार हो । जन्मेको ३५ दिन भित्रै प्राप्तो स्थानीय तहमा जई दर्ता गरौं । जन्म र मृत्यु दर्ताको सूचना परिवारको मुख्य दायित्व हो र निजको प्रवृत्तिशिलि परिवारको उमेर पुगेको टपफिले सूचना दिन सक्छन् । जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, विवाह एवं सम्बन्ध विच्छेदका घटना दर्ता गर्नु नागरिकको कर्तव्य हो । बसाई सराई जई टपफि प्राप्त मात्र बसाई सरी गए टपफिले र परिवार नै बसाई सरी गए परिवारको मुख्य दायित्वले दर्ता गर्नु पर्छ ।

● दिगो विकास मल्टिमिडिया (प्रा.) लि. द्वारा प्रकाशित ● मद्रण : संगम आर्ट्स, हैटौंडा-२ ● कार्यालय : बाह्या-४, मकवानपुर ● ईमेल: bikaskhabar@gmail.com ● सम्पादक : कुमार नेगी